

בית משפט השלום ברמלה

16 ינואר 2011

ת"א 1004-09 ליינס עבודות ואח' נ' איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

בפני כב' השופט ד"ר עמי קובו

1. ליינס עבודות

2. חנוך אבין

נתבעים

שניהם ע"י ב"כ עו"ד אריאל פרויליך וניסים פרחי

נגד

1. איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

נתבעים

ע"י ב"כ עו"ד אמיר עזר

פסק דין

רקע

1. עסקינן בתביעה לתגמולי ביטוח בגין נזקי רכוש שנגרמו לרכבה של התובעת 1, רכב מסוג איסוזו 4X4 שמספרו 99-658-56 (להלן: "הרכב"). שווי הרכב ועיקר נסיבות התאונה אינם שנויים במחלוקת. בתאריך 25.9.08 בשעות הערב, נהג עובד של התובעת ברכב התובעת, אשר היה בחזקתו מתוקף עבודתו, בשטח לא סלול. במהלך נסיעתו פנה פנייה חדה והרכב התהפך (להלן: "התאונה"). בעקבות התאונה הרכב הושבת ונקבע כ"אובדן מוחלט". כמו-כן אין מחלוקת כי באותה עת רכב התובעת היה מבוטח על-ידי הנתבעת, בחוזה לביטוח מקיף. לאחר התאונה סיפקה הנתבעת רכב חלופי למשך 14 ימים לתובעת.
2. לטענת הנתבעת, התובע נהג ברכב האופן החורג קיצוני מסטנדרט נהיגה סביר, עד כדי התרשלות רבתי, ומדובר בהסתכנות מרצון. כמו-כן טוענת הנתבעת כי השימוש שעשה התובע ברכב הינו "מבחן כושר" לרכב, אשר אינו מכוסה בפוליסה.
3. מאידך טוענת התובעת כי התאונה נגרמה עקב חוסר ניסיון של התובע בנהיגה בשטח, ובוודאי שאינה עולה כדי רשלנות רבתי. לדידה, לשון החוזה מלמדת שגם תאונה זו מכוסה בחוזה הביטוח בין התובעת לנתבעת.

עדויות

4. מטעם התובעים הוגש תצהירו של הנהג **איגור נודלמן** (להלן: "הנהג"), לפיו מתוקף העסקתו בתובעת מוצמד אליו רכב המשמש אותו בשעות העבודה, ונשאר ברשותו לשימוש הפרטי מחוץ לשעות העבודה. בערב התאונה יצא לנסיעה הסמוך לאזור מגוריו מכיוון שרצה לנסות את הרכב החדש, ולדבריו משום שלא היה לו ניסיון בנהיגה בשטח (ס' 5 לתצהיר). בעת נהיגתו עשה סיבוב חד והרכב התהפך. הוא הודיע על כך מיד לעובד נוסף בחברה, ובהמשך לכך הגיע למקום גרר ולקח את הרכב. הרכב שימש להובלת חומרים וציוד של החברה ולגרירת נגררים ומשיכת

- כבלים. הרכב החלופי שקיבל לא ענה על הצרכים להם נועד הרכב נשוא התביעה, במסגרת עבודתו בתובעת. לאחר כחודש פנה אליו חוקר מטעם הנתבעת והוא סיפר לחוקר את שקרה. לדבריו, הרכב היה בזמן התאונה בשימוש הפרטי. עוד הצהיר כי אינו בעל ידע במבחני רכבים.
5. מר נודלמן העיד בבית-המשפט. לדבריו מוצמד אליו רכב מטעם החברה לערך מהיום בו קיבל רישיון נהיגה. עוד העיד כי יצא לנהוג בשטח לשם ריגוש. בזמן התאונה הוא נהג במהירות הגבוהה מ-40 קמ"ש וביצע פנייה חדה שמאלה ללא כל סיבה מיוחדת. בנוגע לעדות שמסר לחוקר הנתבעת אישר כי נתן גרסה חופשית ומרצונו ובכדי שהחברה תקבל כסף (עמ' 6, ש' 13). עוד העיד כי מעסיקו כעס ואמר שהוא ישלם את ההשתתפות העצמית מכיסו.
6. עוד הוגש תצהירו של **ישי אבין**, בעליה ומנהלה של התובעת. לדבריו, הרכב האמור הינו בבעלותה של התובעת, ואשר בוטח אצל הנתבעת בביטוח מקיף מיום 1.3.08 ועד ליום 28.2.09. הנתבעת התחייבה בפוליסת הביטוח לשלם את מלוא ערך הרכב במקרה של גניבה או אובדן גמור, לרבות נזק מכל סוג שהוא אשר נגרם בתאונה (סעיף 3 לתצהיר). לדבריו, החברה בבעלותו אינה עוסקת בעריכת מבחני כושר לרכבים. שמאי מטעם הנתבעת קבע כי הרכב מוכרז כאובדן כללי. בהמשך לכך קיבלה החברה רכב חלופי למשך 14 יום, וביום 16.11.08 נתקבל מכתב מטעם הנתבעת הדוחה את דרישתה של התובעת לתשלום תגמולי הביטוח בטענה שמדובר בתאונה שהתרחשה בעת שנערך לרכב מבחן כושר. כיוון שלא שולם לחברה דבר, מלבד ערך הגרט של הרכב, לא עלה בידה לרכוש רכב חלופי וזו נאלצה לשכור רכב למשך חודשיים היות שהרכב היווה חלק אינטגרלי מפעילותה של החברה.
7. מר אבין העיד בבית המשפט. לדבריו, החברה עוסקת בתחום התשתיות. עוד העיד כי לא ביקש הלוואה עבור קניית רכב חדש לאחר התאונה כיוון שידע שאינו יכול להרשות לעצמו רכישת רכב כאמור.
8. תצהירו של חוקר במחלקת החקירות של הנתבעת, מר **דודו גבאי** (להלן: "החוקר הפרטי"), וכן דוח החקירה, הוגשו מטעמה (נ/1). לדבריו, מחקירתו עולה כי במהלך נסיעתו של הנהג בשטח חקלאי, כאשר בדק את יכולת הרכב בנסיעת שטח, איבד את השליטה והתהפך עם הרכב. את ממצאיו ביסס על שיחה שערך עם הנהג, אשר סיפר כי התאונה אירעה כאשר הלך "להתפרק" כדבריו, בשטח ולהרגיש את הרכב. התהפכותו של הרכב נגרמה כתוצאה מהשתוללותו בנהיגה והפנייה שמאלה שעשה במהירות גבוהה. כמו-כן חקר את בעל הרכב, אשר ציין כי הנסיעה בשטח ביום האירוע הייתה על דעתו של הנהג ובזמנו החופשי, לאחר שעות העבודה ולצרכי הנאה. החוקר הגיע למסקנה כי ניסיונו של הנהג לבצע "צלחת" בשטח הינו הגורם לתאונה ואף לדברי הנהג מטרת הנסיעה הייתה לבדוק את ביצועי הרכב, שהינו רכב שטח.
9. מר גבאי העיד בבית המשפט. לדבריו נתבקש לחקור את נסיבות קרות התאונה, וחקר את נהג הרכב. עוד העיד כי הדברים שנרשמו בטופס עדותו של הנהג נאמרו מפיו, וייתכן שחלק מהדברים שמסר "סוגגנו" (עמ' 10, ש' 9). במהלך חקירתו הנגדית אישר כי החקירה האמורה הוקלטה על-ידו.

10. מטעם הנתבעת הוגשה הודעתו של הנהג שנרשמה על-ידי החוקר (נ/2). בעקבות החלטה מיום 15.6.10 הגישה הנתבעת את הקלטת העדות ותמלילה.

דיון - הפלוגתות הטעונות הכרעה

11. טרם הדיון הגיעו הצדדים להסכמה ביניהם לעניין שווי הרכב נשוא התביעה והעמידו אותו על סך 88,983 ₪, נכון למועד התאונה.
12. להלן הפלוגתות הטעונות הכרעה בין הצדדים:
- א. מהו הכיסוי הביטוחי על-פי הפוליסה?
- ב. כיצד אירעה התאונה?
- ג. האם האופן שבו נגרמה התאונה היה בגדר הכיסוי הביטוחי?

מהו הכיסוי הביטוחי?

13. אין כל מחלוקת כי הרכב האמור היה מבוטח אצל הנתבעת.
14. על-פי הפוליסה (פרק א') מוגדר מקרה ביטוח כדלקמן:
- "1. מקרה הביטוח.
- מקרה הביטוח הוא אבדן או נזק שנגרם, בתקופת הביטוח לרכב... כתוצאה מאחד הסיכונים המפורטים להלן...:
- התנגשות מקרית, התהפכות ותאונה מכל סוג שהוא".
15. על-פי תנאי הפוליסה (פרק ד') מוגדר השימוש ברכב כדלקמן:
- "2. השימוש ברכב
- 2.1 השימוש ברכב יהיה אך ורק למטרות חברתיות ופרטיות.
- 2.2 הפוליסה מורחבת לכסות שימוש למטרות עסקו של המבוטח, אולם למעט במפורש שימוש למטרות: הוראת נהיגה, הסעת נוסעים בשכר, השכרה, עבודות חקלאיות, סחר רכב, גרירה בשכר, תחרות, מבחני כושר רכב, הובלת סחורות בשכר".

כיצד אירעה התאונה?

16. מתצהיר החוקר הפרטי עולה כי כך תיאר הנהג בפני החוקר את אופי נהיגתו עובר לתאונה:
- "באותו היום שאירע המקרה הייתי בנסיעה בשעה 20:00 בערב בערך לכיוון הבית, בני יעיש בתוך הישוב, אני נסעתי במטרה לבדוק את הרכב, להרגיש אותו כי אף פעם לא עשיתי טיול שטח והרכב הנוכחי 4X4, הלכתי להתפרק בשטח, במהלך הנסיעה הייתי במהירות גבוהה, סובבתי את ההגה שמאלה בצורה חזקה, רציתי לעשות צלחת בשטח, אך בפועל הפכתי את הרכב סיבוב וחצי שהרכב נעצר כשהוא עומד על הצד הימני"
- ובהמשך:

"ההתהפכות נגרמה כתוצאה מההשתוללות שלי בנהיגה וכן הפנייה שמאלה שעשיתי במהירות גבוהה".

17. דברים דומים עולים מדברי הנהג בהודעתו נ/2 שרשם החוקר הפרטי.
18. כאמור, נהג הרכב, הגיש תצהיר והעיד בבית-המשפט, לפיו הוא עובד בחברה בעלת הרכב, והרכב היה צמוד אליו בתקופה הרלוונטית. לפי תצהירו התאונה אירעה באופן הבא:
- "בשעות הערב יצאתי לנסיעה בשטח באזור המושב, בשטח לא סלול, כאשר רציתי להרגיש את הנסיעה ברכב 4X4, שכן כאמור הרכב היה יחסית חדש אצלי, ולא היה לי נסיון בנהיגה בשטח. פתאום, כנראה שעקב חוסר הניסיון שלי בנהיגה ברכב כזה, עשיתי פנייה חדה מדי במהירות גבוהה מדי, והרכב התהפך".
19. בחקירתו הנגדית הסביר הנהג שנהג בשטח וניסה "לעשות צלחת" ובמהלך פנייה שמאלה הרכב התהפך. לדבריו, נסע למטרת הנאה.
20. כפי שעולה מסיכומי התובעת ומעיון בתמליל השיחה, הנהג לא השתמש בעצמו בביטויים האמורים: "צלחת", "להתפרק" ו"השתוללות", אלא היה זה החוקר שאמר את הדברים, והנהג אישר אותם. אציין, כי תמוה מדוע דבר קיומה של ההקלטה שהקליט החוקר הפרטי לא הובא על-ידי הנתבעת לידיעת התובעת ולידיעת בית-המשפט, אלא רק בעקבות חקירתו הנגדית של החוקר. לפיכך, ככל שקיימת סתירה בין הדברים שרשם החוקר לבין ההקלטה והתמלול, מובן הדבר שיש להעדיף את התמליל שהינו הראייה הטובה ביותר.
21. לאור כל האמור לעיל, מסקנתי העובדתית היא שהנהג לקח את הרכב שקיבל מהתובעת, נסע בשטח למטרת הנאה, וכאשר ניסה לבצע "צלחת" התהפך הרכב.

האם נהיגתו של הנהג הייתה בגדר הכיסוי הביטוחי?

22. סבורני כי נהיגתו של הנהג הייתה בגדר הכיסוי הביטוחי, החריגים המופיעים בפוליסה אינם חלים על המקרה דנן, ולא ניתן לקבוע כי הנתבעת פטורה מתשלום סכום הביטוח בשל הסתכנות מרצון או רשלנות רבתי של התובע. זאת מן הטעמים הבאים:
23. ראשית אציין, כי הפוליסה הינה לנהיגה למטרות חברתיות ופרטיות. הפוליסה הורחבה למטרות עסקיו של המבוטח, ובגדר הרחבה זו קיימת הגבלה של ההרחבה, אך הנהיגה האמורה הייתה למטרות חברתיות או פרטיות, ולפיכך ממילא לא קיימת ההרחבה ולא חלה הגבלת ההרחבה. לפיכך, חל סעיף 2.1 לפוליסה ולא סעיף 2.2 אשר בו מופיע הסייג האמור.
24. שנית, אף אם הנהיגה האמורה הייתה בגדר נסיעה למטרות העסק, לפי סעיף 2.2 לפוליסה, עדיין סבורני שלא חלות המגבלות המופיעות בסיפא של סעיף 2.2. אין המדובר בתחרות ואין המדובר

במבחני כושר לרכב. נהג הרכב לא התחרה באיש. הוא נהג ברכב בשטח, כאשר מדובר ברכב 4X4, אך לא עשה זאת לשם תחרות. לפיכך, לא חל הסייג הנוגע לתחרות. כמו-כן, לא ניתן לפרש את דברי הנהג לפיהם ביקש "לבדוק את הרכב" כ"מבחן כושר לרכב" כאמור בפוליסה. המונח "מבחן כושר לרכב" צריך להתפרש על רקע הסעיף שבסמוך אליו נזכרים עיסוקים מקצועיים מוכרים לנסיעה ברכב אשר מטבעם דורשים פוליסת ביטוח מיוחדת, כגון: הוראת נהיגה, הסעת נוסעים בשכר, גרירה בשכר ועוד. מכאן, שיש אף לפרש את המונח "מבחן כושר לרכב" בדומה למונחים אלה, כאשר הכוונה היא למבחן רשמי שנערך לרכב על-ידי מי שמוסמך לך ובמסגרת עיסוקו (כגון: מוסך, מכון בדיקה וכו'). לעומת זאת, כאשר נהג רגיל יוצא עם הרכב לשטח ובודק את תכונותיו של הרכב, אין הדבר נופל לגדרו של "מבחן כושר לרכב". ואכן, נדמה כי לא בכדי זנחה הנתבעת על טיעוניה בהקשר זה בסיכומיה.

25. שלישית, בנוגע לטענות הנתבעת בדבר אי תחולת הכיסוי הביטוחי הואיל ומדובר ברשלנות רבתי או הסתכנות מרצון, אין ביכולתי לקבל טענה זו. התאונה אכן נגרמה עקב רשלנותו של הנהג. ברם, איני מקבל את טענת הנתבעת כי מדובר ברשלנות רבתי, פזיזות, או הסתכנות מרצון. אכן, הנהג נהג באופן רשלני, אך לא ניתן לקבוע במקרה דנן כי מדובר ברשלנות רבתי או באופן שימוש שאינו בגדר הסיכון הרגיל שנוטלת על עצמה חברת ביטוח. בפרט הדברים אמורים כאשר מדובר ברכב 4X4. ברכב מסוג זה בוודאי שעצם הנסיעה בשטח אינה חורגת מהשימוש הרגיל ברכב. מכאן שאף לא ניתן לקבוע כי אין המדובר בשימוש אשר נכלל בגדר הסיכונים הנלקחים בחשבון בעת הפקת פוליסת הביטוח. איני סבור שנהג הרכב נהג בפזיזות או בחוסר אכפתיות, אלא בחוסר מיומנות. מדובר ברשלנות, אך לא בחריגה באופן ניכר וקיצוני מהתנהגות סבירה.

כאמור לעיל, הנהג הרכב אכן התרשל בנהיגתו. ואולם, פוליסת ביטוח נועדה לחול אף במקרה של נהיגה רשלנית. שאלמלא כן, ספק אם יש ערך ותכלית לביטוח. נהיגה ברשלנות אינה מפקיעה את תחולת הפוליסה. אין בפוליסה שום סייג בדבר נהיגה ברשלנות מצד הנהג. בהקשר זה, איני סבור כי התנהגותו של הנהג שונה ממקרה של אי-ציות לתמרוך עצור, כניסה לצומת במופע אור אדום, נהיגה במהירות מופרזת, חציית קו הפרדה לבן, אי שמירת רווח, אי-מתן זכות קדימה וכיוצא באלה מקרים של רשלנות של נהגים אשר הובילו לתאונות דרכים ואשר בכלם מוסכם על הכל שקיים כיסוי ביטוחי. שהרי כמעט כל תאונות דרכים הינה תוצאה של רשלנות. איני סבור כי רשלנותו של הנהג במקרה דנן הינה רשלנות רבתי, ואיני סבור כי רשלנותו זו עולה על מקרים רבים אחרים של רשלנות כמתואר לעיל.

בהקשר זה, אני מקבל את טענת התובעת לפיה הכרה ברשלנות התובע כעילה לפטור את חברת הביטוח מכיסוי ביטוחי עלולה להוביל למדרון חלקלק ולהתנערות חברות הביטוח מתשלום תגמולי הביטוח.

26. למעלה מן הצורך אעיר כי לטענת הנתבעת בסיכומיה, על המבוטח לנהוג בהגינות כלפי חברת הביטוח. ואולם, במקרה דנן המבוטחת (התובעת) הינה החברה אשר מעסיקה את הנהג. כלפי המבוטחת בוודאי שלא ניתן לקבוע כי נהגה בחוסר הגינות, חוסר תום לב או חוסר זהירות. לפיכך, מובן אף שלא ניתן לייחס לתובעת אשם תורם חוזי.

27. לפיכך, אני קובע כי פוליסת הביטוח חלה במקרה דנן, הסייגים לפוליסה אינם חלים, ואין מקום לפטור את הנתבעת מתשלום הפיצוי בטענה של רשלנות רבתי או הסתכנות מרצון.

שיעור הנזק

28. הצדדים הסכימו ביניהם כי ערך הרכב היה במועד התאונה 88,983 ₪. סכום זה נכון להיום הינו 96,175 ₪. מסכום זה יש לנכות את שווי השרידים בסך 8,930 ₪ (משוערך להיום).

29. עקב סירובה של הנתבעת לפצות את התובע נגרמו לו הוצאות נוספות בגין שכירת רכב חלופי בסך 6,099 ₪ (משוערך להיום). בהקשר זה מדובר בהוצאה שהינה תוצאה ישירה של סירובה של הנתבעת לפצות את התובעת, וזאת תוך הפרת החוזה.

30. לא מצאתי לנכון לפסוק פיצוי בגין נזק לא ממוני. בפרט לאור העובדה שהתובעת הינה חברה בע"מ. כמו-כן, לא מצאתי לנכון לחייב את הנתבעת בריבית מיוחדת.

סוף דבר

31. אשר על-כן, אני מקבל את התביעה ומורה כי הנתבעת תשלם לתובעת סך של 93,344 ₪. כמו-כן, תשא הנתבעת בהוצאות התובעת, וכן בשכר טרחת עו"ד בסך של 10,000 ₪ בצירוף מע"מ.

הסכומים האמורים ישולמו תוך 30 ימים. אם לא ישולמו במועד, ישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

32. זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.

מזכירות בית-המשפט תשלח העתק פסק-הדין לצדדים.

ניתן היום, י"א שבט תשע"א, 16 ינואר 2011, בהעדר הצדדים.

ד#ר עמי קובו 54678313-1004/09

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה